

Förord till konkurrensrapporten för 2021

av Margrethe Vestager, verkställande vice ordförande och kommissionsledamot med ansvar för konkurrens

Tyvärr fortsatte pandemin att kasta sin skugga över världen under 2021 – både när det gäller vår hälsa och vår ekonomi. Saker tycktes vara på väg att återgå till det normala när en annan chock i februari 2022 skakade världen – den här gången Rysslands invasion av Ukraina. Europeiska unionen står enad med det ukrainska folket och dess regering. Vi inför sanktioner mot Ryssland och tillhandahåller bistånd där det behövs. Utöver de mänskliga förlusterna och den enorma omfattningen av den fysiska förstörelsen minskar Ukrainas ekonomi dramatiskt.

Eftersom konflikten fortsätter att skada EU:s ekonomi har kommissionen agerat snabbt för att mildra effekterna genom att anta en tillfällig krisram för statligt stöd för att möjliggöra nödvändigt statligt stöd till företag, samtidigt som vi bevarar den inre marknadens integritet. Antagandet – endast en månad efter krigets början – är ett exempel på hur konkurrenspolitiken kan användas för att snabbt reagera på behov efter externa ekonomiska chocker.

Under 2021 gjorde kommissionen betydande framsteg i sin översyn av viktiga förordningar, riktlinjer och tillkännagivanden. Översynen ska säkerställa att de fortfarande är ändamålsenliga. Efter det offentliga samrådet 2021 om utkastet till den reviderade gruppundantagsförordningen om vertikala avtal och de vertikala riktlinjerna antog kommissionen i maj 2022 den nya förordningen och de nya riktlinjerna. I gruppundantagsförordningen om vertikala avtal undantas på vissa villkor avtal mellan företag som är verksamma på olika nivåer i produktions- eller distributionskedjan. Reglerna föreskriver ett safe harbour-undantag där vissa avtal omfattas av gruppundantag. Genom de nya reglerna anpassas safe harbour-undantaget så att det varken är alltför generöst eller alltför snävt.

2021 var också ett produktivt år när det gäller kontroll av statligt stöd. Kommissionen antog en förordning om utvidgning av tillämpningsområdet för den allmänna gruppundantagsförordningen och offentliggjorde riktlinjer för klimat, miljöskydd och energi. Kommissionen antog också ett reviderat meddelande om viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse samt ett reviderat meddelande med riktlinjer för statligt stöd som främjar riskfinansieringsinvesteringar.

Kommissionen har tillsammans med rådet och Europaparlamentet också lagt ner mycket arbete på att få rättsakten om den digitala marknaden antagen. När det gäller ytterligare lagstiftningsarbete lade kommissionen fram sitt lagstiftningsförslag i december 2020 och en politisk överenskommelse mellan medlagstiftarna nåddes redan i mars 2022. Detta är ett mycket snabbt tempo när det gäller att förhandla om och komma överens om en så viktig rättsakt.

Ett annat framsteg som kommissionen har gjort under året är att lägga fram ett förslag till förordning om utländska subventioner som snedvrider den inre marknaden. Förordningen skulle ge kommissionen nya befogenheter att undersöka utländska subventioner till företag som är verksamma i EU och vidta korrigerande åtgärder när sådana kan behövas. Detta kommer att vara ett viktigt verktyg för att uppnå rättvis konkurrens.

Det var också ett intensivt år för verkställighet. Med full respekt för gällande hälsoprotokoll genomförde kommissionen ett antal inspektioner av karteller och antitrust.

I antitrustärenden ålade kommissionen företag som var medlemmar i en kartell på marknaden för teknik för rening av kväveoxid i dieseldrivna bilar böter på 875,2 miljoner euro. Den utfärdade också

ett meddelande om invändningar mot Apple, där den preliminärt konstaterade att företaget missbrukade sin dominerande ställning i distribution av musikströmningsappar via sin App Store. Dessutom fortsatta kommissionen sina undersökningar mot Amazon, Facebook och Google samt om läkemedel och konsumentvaror.

Koncentrationer fortsatte i stadig takt. Kommissionen antog 396 beslut (jämfört med 352 under 2020) och ingrep i 14 ärenden. Flera föreslagna transaktioner godkändes med åtaganden efter ingående undersökningar, till exempel Danfoss förvärv av Eaton Hydraulics och EssilorLuxotticas inköp av GrandVision på marknaderna för glasögonprodukter (solglasögon, linser och ramar).

Under 2021 godkände kommissionen ett antal statliga stödåtgärder till stöd för EU:s gröna omställning. Dessa omfattade till exempel 18 åtgärder till stöd för förnybar energi och sju åtgärder till stöd för ren mobilitet. Kommissionen antog också ett beslut om godkännande av det andra viktiga projektet av gemensamt europeiskt intresse om batterier. Den tillfälliga ramen för statliga stödåtgärder som antogs 2020 fortsatte att gälla under 2021 och anpassades två gånger allteftersom de ekonomiska förhållandena utvecklades. Under 2021 antog kommissionen 514 beslut enligt den tillfälliga ramen. Faciliteten för återhämtning och resiliens aktiverades i februari 2021. Denna facilitet finansierar reformer och investeringar i medlemsstaterna från och med början av covid-19 i februari 2020 till och med den 31 december 2026. Faciliteten för återhämtning och resiliens stöder offentliga investeringar och reformer i medlemsländerna och hjälper dem att hantera pandemins ekonomiska och sociala konsekvenser och underlätta den ekonomiska återhämtningen och den gröna och den digitala omställningen. För att få bidrag och lån lämnade medlemsstaterna in återhämtnings- och resiliensplaner till kommissionen. Under 2021 understödde kontrollen av statligt stöd genomförandet av planerna för återhämtning och resiliens för att säkerställa att de är förenliga med reglerna för statligt stöd. För att underlätta denna process har GD Konkurrens offentliggjort praktisk vägledning för hur medlemsstaterna ska anmäla statligt stöd inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens.

Konkurrenskraftiga marknader och en välfungerande inre marknad är alltid viktigt, men särskilt under kriser och stora förändringar. Om vi ska kunna åstadkomma en hållbar och resiliens återhämtning och om vi ska kunna genomföra vår ambitiösa agenda för en grön och digital framtid, behöver vi prissignalerna, den konkurrenskraftiga energin och det nya tänkande som konkurrenskraftiga och välfungerande marknader kan leverera. Den konkurrenspolitik som EU förde under 2021 bidrog i hög grad till dessa mål, och genom att se över och uppdatera vår regelbok ser vi till att detta kommer att fortsätta under de kommande åren. Om det finns något som vi bör förvänta oss är det att mer oväntade händelser kommer att inträffa och det sätter fokus på flexibilitet, anpassning och reform. Det är detta som kommer att rusta oss för att möta dessa framtida utmaningar.